



Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa  
**PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 149/19**  
Luksemburgā, 2019. gada 3. decembrī

Spriedums lietā C-482/17  
Čehijas Republika/Parlaments un Padome

## **Tiesa noraida Čehijas Republikas prasību, kas vērsta pret direktīvu, ar kuru tiek padarīta stingrāka šaujamo ierocu iegādes un glabāšanas kontrole**

*Šī direktīva juridiski pareizi varēja tikt balstīta uz LESD noteikumiem par iekšējā tirgus pienācīgu darbību*

Ar 2019. gada 3. decembrī pasludināto spriedumu Čehijas Republika/Parlaments un Padome (C-482/17) Tiesa noraidīja prasību pilnībā vai daļēji atcelt Direktīvu 2017/853<sup>1</sup> (turpmāk tekstā – “apstrīdētā direktīva”), ar kuru Eiropas Parlaments un Padome grozīja Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli<sup>2</sup> (turpmāk tekstā – “Šaujamo ierocu direktīva”). Tiesa nosprieda, ka pasākumi, ko apstrīdētajā direktīvā veicis Eiropas Parlaments un Padome, neietver kompetences piešķiršanas, samērīguma, tiesiskās drošības, tiesiskās palāvēšanas aizsardzības un nediskriminācijas principu pārkāpumus, uz kuriem savas prasības pamatojumam atsaucās Čehijas Republika.

Ar mērķi atcelt Šengenas zonas iekšējās robežkontroles ar Šaujamo ierocu direktīvu tika izveidots minimāli saskaņots regulējums par šaujamo ierocu glabāšanu un iegādi, kā arī to pārvietošanu starp dalībvalstīm. Šajā nolūkā šajā direktīvā ir paredzētas tiesību normas par nosacījumiem, ar kādiem var iegādāties un glabāt dažādu kategoriju šaujamo ierocus, tajā pašā laikā imperatīvu sabiedriskās drošības apsvērumu dēļ paredzot, ka noteiktu šaujamo ierocu veidu iegāde ir jāaizliedz.

Pēc atsevišķiem terora aktiem Eiropas Parlaments un Padome 2017. gadā pieņēma apstrīdēto direktīvu, lai paredzētu stingrākus noteikumus bīstamākajiem šaujamo ierociem, dezaktivētiem šaujamo ierociem un pusautomātiskajiem šaujamo ierociem. Tajā pašā laikā ar šo direktīvu ir paredzēts atvieglot noteiktu ieroču brīvu apriti, nosakot it īpaši noteikumus par marķējumu.

Attiecībā uz automātiskiem šaujamo ierociem, kas pārveidoti par pusautomātiskiem šaujamo ierociem, kuri principā ir aizliegti, apstrīdētajā direktīvā ir ietverta atkāpe, kuras nosacījumus izpilda vienīgi Šveice, kas ietilpst Šengenas zonā un kam ir piemērojama Šaujamo ierocu direktīva. Runa konkrēti ir par nosacījumu par tādas militārās sistēmas pastāvēšanu, kura balstās uz vispārējo iesaukšanu un kurā aizvadītajos piecdesmit gados pastāvējusi sistēma, ar ko militāros šaujamo ierocus nodod personām, kas atstāj armiju pēc militārā dienesta pienākumu izpildes.

Čehijas Republika cēla prasību Tiesā par apstrīdētās direktīvas atcelšanu pilnībā vai daļēji. Šajā tiesvedībā Čehijas Republiku atbalstīja Ungārija un Polija, savukārt Eiropas Parlamentu un Padomi atbalstīja Francija un Eiropas Komisija.

Attiecībā uz apgalvoto kompetences piešķiršanas principa pārkāpumu Tiesa vispirms atgādināja, ka pat tad, ja ar tādu tiesību aktu kā Direktīva 91/477, kura pamatā ir LESD 114. pants, jau ir novērsti visi šķēršļi tirdzniecībai jomā, ko ar šo aktu saskaņo, Savienības likumdevējam nevar liegt iespēju, pamatojoties uz šo tiesību normu, šo aktu pielāgot jebkādam apstākļu izmaiņām, ņemot vērā tā uzdevumu uzraudzīt vispārējo Līgumos paredzēto interešu aizsardzību. Starp šīm

<sup>1</sup> Padomes Direktīva (ES) 2017/853 (2017. gada 17. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2017, L 137, 22. lpp.).

<sup>2</sup> Padomes Direktīva 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 1991, L 256, 51. lpp.).

vispārējām interesēm ir cīņa pret starptautisko terorismu un smagiem noziegumiem, kā arī sabiedriskās drošības aizsardzība.

Turpinot – attiecībā uz tiesisko regulējumu, ar kuru tiek grozīts pastāvošs tiesiskais regulējums, Tiesa precizēja, ka, lai noteiktu tā juridisko pamatu, ir jāņem vērā pastāvošais tiesiskais regulējums, kas ar to tiek grozīts, un it īpaši tā mērķis un saturs. Akta, ar kuru tiek izdarīti grozījumi, aplūkošana, to ņemot atsevišķi, varētu izraisīt paradoksālu rezultātu, proti, ka šis akts nevarētu tikt pieņemts, pamatojoties uz LESD 114. pantu, savukārt Savienības likumdevējs varētu nonākt pie tāda paša normatīvā rezultāta, atceļot sākotnējo aktu un, pamatojoties uz šo tiesību normu, to pilnībā pārstrādājot jaunā aktā. Tādējādi Tiesa konstatēja, ka juridiskais pamats, uz kuru pamatojoties bija jāpieņem apstrīdētā direktīva, ir jānosaka, ņemot vērā tostarp gan Direktīvas 91/477 veidoto juridisko kontekstu, gan tiesisko regulējumu, kāds izriet no grozījumiem, kas tajā izdarīti ar apstrīdēto direktīvu.

Visbeidzot, salīdzinājusi Direktīvas 91/477 mērķi un saturu ar apstrīdētās direktīvas mērķi un saturu, Tiesa konstatēja, ka ar šīm abām direktīvām ir paredzēts nodrošināt dalībvalstu tiesību normu par civilai lietošanai domātu šaujamieroču brīvu apriti tuvināšanu, tajā pašā laikā šo brīvību regulējot ar šo preču raksturam pielāgotām drošības garantijām, un ka ar apstrīdēto direktīvu šajā ziņā vienīgi tiek pielāgots ar Direktīvu 91/477 iedibinātais līdzsvars starp šiem diviem mērķiem, lai piemērotos apstākļu izmaiņām.

Šajā jautājumā Tiesa atgādināja, ka preču drošuma aspektu saskaņošana ir viens no būtiskajiem faktoriem, nodrošinot iekšējā tirgus pareizu darbību, jo atšķirīgs tiesiskais regulējums šajā jomā var radīt šķēršļus tirdzniecībai. Tā kā šaujamieroču īpatnība ir to bīstamība ne vien to izmantotājiem, bet arī sabiedrībai, Tiesa uzsvēra, ka sabiedriskās drošības apsvērumi šķiet nenovēršami tiesiskajā regulējumā par šo preču iegādi un glabāšanu.

Šādos apstākļos Tiesa nosprieda, ka Savienības likumdevējs nav pārsniedzis tam ar LESD 114. pantu piešķirto rīcības brīvību, apstrīdēto direktīvu pieņemdam, pamatojoties uz šo tiesību normu.

Attiecībā uz apgalvoto samērīguma principa pārkāpumu Tiesa pārbaudīja, vai ar iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu<sup>3</sup> Komisijai ir formāli uzlikts pienākums veikt ietekmes novērtējumu ar apstrīdētās direktīvas pieņemšanu paredzētajiem pasākumiem, lai ļautu novērtēt šo pasākumu samērīgumu. Šajā ziņā Tiesa norādīja, ka ietekmes novērtējumu veikšana ir likumdošanas procesa stadija, kurai parasti ir jābūt, ja leģislatīvajai iniciatīvai var būt būtiska ietekme uz ekonomiku, vidi vai sociālo jomu. Tomēr pienākums veikt šādu novērtējumu neizriet no šā nolīguma.

Tādējādi ietekmes novērtējuma neveikšana nevar tikt kvalificēta kā samērīguma principa pārkāpums, ja Savienības likumdevējs ir īpašā situācijā, kas prasa no šī novērtējuma atteikties, taču ar nosacījumu, ka tā rīcībā ir pietiekami fakti, kas tam ļauj novērtēt noteikto pasākumu samērīgumu.

Tālāk spriedumā Tiesa konstatēja, ka Savienības likumdevēja rīcībā bija daudzas analīzes un ieteikumi, kuri attiecās uz visiem Čehijas Republikas argumentācijā minētajiem drošības aspektiem, un ka – pretēji šīs dalībvalsts apgalvotajam – nešķiet, ka kritizētie pasākumi, ņemot vērā minētās analīzes un ieteikumus, būtu acīmredzami neatbilstoši attiecībā uz mērķiem attiecīgi nodrošināt Savienības pilsoņu drošību un veicināt civilai lietošanai domātu šaujamieroču iekšējā tirgus darbību.

Tādējādi Tiesa nosprieda, ka šajā gadījumā Savienības iestādes nav pārsniegušas rīcības brīvību, kas tām ir attiecībā uz sarežģītiem politiska, ekonomiska vai sociāla rakstura novērtējumiem. Visbeidzot Tiesa noraidīja Čehijas Republikas argumentus, kas konkrētāk vērsti pret noteiktām apstrīdētās direktīvas tiesību normām, kuras šī dalībvalsts uzskatīja par tādām, kas ir pretrunā

<sup>3</sup> Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (2016. gada 13. aprīlis) (OV 2016, L 123, 1. lpp.).

samērīguma, tiesiskās drošības un ieroču – kuriem, piemērojot apstrīdēto direktīvu, potenciāli tiks piemērots stingrāks režīms – īpašnieku vai glabātāju kategoriju tiesiskās paļāvības aizsardzības, kā arī, galu galā, nediskriminācijas principiem.

Attiecībā uz šo pēdējo principu Tiesa tostarp norādīja, ka Šveicei piešķirtā atkāpe ir saistīta vienlaicīgi ar šīs valsts kultūru un tradīcijām, kā arī ar to, ka šo tradīciju rezultātā šai valstij ir pārbaudīta pieredze un spēja izsekot un uzraudzīt attiecīgās personas un ieročus, kas ļauj prezumēt, ka, lai gan ir šī atkāpe, apstrīdētās direktīvas izvirzītie sabiedriskās drošības nodrošināšanas mērķi, par spīti šai atkāpei, tiks sasniegti. Tā kā nešķiet, ka kāda no Eiropas Savienības dalībvalstīm būtu situācijā, kas būtu salīdzināma ar Šveices situāciju, diskriminācija nepastāv.

---

**ATGĀDINĀJUMS:** Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

---

*Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.*

*[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.*

*Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127*

*Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106*